

اخلاق در ادیان الهی با نگاهی بر آثار دو تن از ادبای مصر و لبنان

نویسنده

دکتر عبدالحسین محسنی فر

سرشناسه: محسنی فر، عبدالحسین، ۱۳۴۷-
عنوان و نام پدیدار: اخلاق در ادیان الهی؛ با نگاهی بر آثار دو تن از ادبای مصر و لبنان / نویسنده
عبدالحسین محسنی فر.

مشخصات نشر: مشهد، سخن گستر، ۱۳۹۶.

مشخصات ظاهری: ۱۷۶ ص.

شابک: ۱-۷۳۶-۲۴۷-۶۰۰-۹۷۸

فهرست نویسی: فیبا.

یادداشت: کتابنامه

یادداشت: نمایه

موضوع: عبود، مارون، ۱۸۸۶-۱۹۶۲. -- دیدگاه درباره اخلاق.

موضوع: منقولی، مصطفی لطفی، ۱۸۷۲-۱۹۲۴ م. -- دیدگاه درباره اخلاق.

موضوع: Views on ethics -- Manfaluti, Mustafa Lutfi

رضوع: قرآن -- اخلاق

موضوع: Qur'an -- Ethics

موضوع: اخلاق اسلامی

موضوع: Islamic Ethics

موضوع: اخلاق مسیحی

موضوع: Christian Ethics

موضوع: اخلاق تطبیقی

موضوع: Ethics, Comparative

رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۶ ب۹، ۲، ۱۴۸ PJ

رده‌بندی دیویی: ۸۹۲/۷۳۶

شماره کتابخانه ملی: ۴۹۱۷۱۶۸

انتشارات سخن گستر

نام کتاب: اخلاق در ادیان الهی با نگاهی بر آثار دو تن از ادبای مصر و لبنان

مولف: دکتر عبدالحسین محسنی فر

نوبت و سال چاپ: اول / ۱۳۹۶

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

قیمت: ۱۲۰۰۰ تومان

چاپ: خادمی

شابک: ۱-۷۳۶-۲۴۷-۶۰۰-۹۷۸

نشانی: مشهد - خیابان ابن سینا - مقابل ابن سینا ۳ - پلاک ۹۱

تلفن: ۳۸۴۳۹۵۵

فهرست مطالب

۱۱	 مقدمه
۱۳	 فصل اول: اخلاق در اسلام
۱۵	 تعریف اخلاق
۱۶	 اخلاق در اصطلاح
۱۸	 اخلاق در قرآن
۲۱	 تقسیم‌بندی مسائل اخلاقی
۲۳	 اخلاق و پیامبر اکرم (ص)
۲۵	 ایمان و اخلاق
۲۶	 اخلاق و اهل بیت علیهم السلام
۲۸	 سخنان حکما در اخلاق
۳۱	 فصل دوم: اخلاق در مسیحیت و فرمان‌های ده‌گانه
۳۳	 اخلاق در مسیحیت
۳۳	 مسیح
۳۴	 معنی کلمه مسیح
۳۵	 زندگی حضرت عیسی علیه السلام
۳۶	 رسالت حضرت عیسی علیه السلام
۳۸	 اخلاق در انجیل
۴۱	 محبت
۴۱	 دیدگاه قرآن نسبت به رسالت حضرت عیسی (ع)
۴۴	 دیدگاه قرآن نسبت به انجیل

..... شناخت اخلاق از طریق فرمان‌های ده‌گانه در عهد قدیم (تورات).
 فرمان‌های ده‌گانه در عهد جدید (انجیل).
 مقایسه بین تورات و انجیل.
 فرمان ده‌گانه در قرآن.

..... تمهید
 دایره اخلاق در قرآن.
 ده فرمان اسلامی.

..... توصیه اول: عقیده درست، ایمان مناسب، آفات شرک
 انواع شرک
 توصیه دوم: رفتار انسانی و ارتباطات اجتماعی
 توصیه سوم: معنویات
 توصیه چهارم: مساس قرآن، ایم و تورات و انجیل.

..... فصل سوم: زندگی‌نامه مارون عبود - مصطفی منفلوطی.

..... مارون عبود.
 تولد.
 مدارس.

..... مدرسه اول (۱۸۹۱-۱۸۹۶).

..... مدرسه دوم.

..... مدرسه سوم.

..... مدرسه چهارم.

..... مدرسه پنجم.

..... مدرسه ششم.

..... روزنامه‌نگاری و تدریس.

..... در شهر جبیل.

..... در عین‌کفاح.

..... مارون عبود ادیب و مصلح.

..... مارون عبود و اخلاق.

..... مصطفی لطفی المنفلوطی.

..... منفلوطی اصلاح‌گر.

۱۰۰	الف - عدالت اجتماعی
۱۰۲	ج - ناخالصی های تمدن غرب
۱۰۳	د - تربیت دینی
۱۰۴	منفلوطی و اخلاق
۱۰۹	فصل چهارم: بررسی تطبیقی مضامین اخلاقی در آثار مارون عبود
۱۰۹	و مصطفی لطفی المنفلوطی
۱۱۱	فضائل
۱۱۱	رحمت
۱۱۲	۱. مبارزه با فقر و تیره بختی
۱۱۴	۲. جامعه انسانی و رحمت
۱۱۵	۳. زن و رحمت
۱۱۷	عدالت
۱۱۹	منفلوطی و عدالت
۱۲۱	مارون عبود و عدالت
۱۲۲	عدالت و نقش ادیب در گسترش آن
۱۲۳	فضیلت و تشویق به عدالت
۱۲۵	عمل به عدالت در تمام زمینه ها با تکیه بر وجدان
۱۲۶	محبت و عدالت
۱۲۶	صداقت
۱۲۷	صداقت و کار
۱۲۸	صداقت در گفتار
۱۳۱	شجاعت
۱۳۳	قناعت
۱۳۶	صبر
۱۳۹	حلم
۱۴۲	سخاوت
۱۴۵	وعدده و وفا
۱۴۸	فضائل اخلاقی مارون عبود
۱۴۸	تواضع و فروتنی

مروت.....

امانت.....

حیا.....

رذایل.....

خشم و غضب.....

حسد.....

رذایل اخلاقی منفلوطی.....

دروغ.....

بخل.....

سخن آفر.....

فهرست اعلام.....

فهرست اشعار.....

فهرست اماکن.....

منابع و مأخذ.....

www.ketab.ir

مقدمه

اخلاق مجموعه اصولی است که بر جریان زندگی و کمال انسان اشراق دارند. هدف نهایی آفرینش کمال و قرب الهی است و این وصال به ثمر نمی‌نشیند مگر با آراستن خود با فضایل اخلاقی. مارون عبود نویسنده مسیحی لبنانی در آثار ارزشمندش به‌خصوص در نوشته‌های اصلاحی و اخلاقی خود بر دین مسیحیت و محیطی که در آن پرورش یافته تکیه نموده است. شکی نیست که مصطفی لطفی منفلوطی نویسنده فرهیخته مصری، اصلاحگر متعهد و پرورش‌یافته الانبیا مصر و شاگرد شیخ محمد عبده در حرکت اصلاحگرانه خود به میراث اسلامی و عربی پایبند بوده و اساس فکر و اندیشه و تراوش‌های فکری خود را مبتنی بر مکتب سازنده اسلام قرار داده است. برای درک بهتر اندیشه‌های مارون عبود مسیحی و منفلوطی مسلمان از جهت اخلاقی در آثار آنها باید نگاهی نو به اخلاق در ادیان از طریق فرمان‌های ده گانه داشت. ده فرمان نکته اخلاقی است که بین ادیان اسلام و مسیحیت و یهودیت است؛ «ده فرمان، فرمان‌هایی هستند که خداوند تبارک و تعالی آنها را به رسولش در کوه سینا سپرده و برخی آن‌را قلب شریعت حضرت موسی (ع) در نظر گرفته‌اند»^۱. متن کامل این وصیت‌ها در کتاب مقدس (سفر خروج ۱: ۲۰ - ۱۷) و (سفر تثنیه ۵: ۶ - ۲۱) ذکر شده است. مضامین اخلاقی که در این فرمان‌ها وجود دارد به شکلی دیگر در انجیل (لوقا ۶: ۲۰ - ۲۶) به‌نام موعظه سر کوه که توسط حضرت عیسی (ع) به‌صورت خطبه ایراد شده، آمده و اخلاقیات موجود در آن به‌نوعی معرف اخلاق در دین مسیحیت است. یکی از برجسته‌ترین معجزه‌های قرآن از جهت هدایت و قانون‌گذاری این است که دایره اخلاق کامل را در دو آیه شریفه ۱۵۱ و ۱۵۳ سوره انعام ذکر نموده است که علاوه بر دارا بودن ارزش‌ها و آرمان‌های بزرگ، جریان اخلاق انسانی را روشن می‌کند. درحقیقت اخلاقیات و آنچه در فرمان‌های ده گانه آمده به شکل وسیع‌تر و گسترده‌تری در قرآن آمده است.

۱. سایت انطونیوس، فکری، تفسیر کتاب مقدس، الموضوعه الالکترونیه الکانولیکیه، ۲۰۱۷م: ۱۸۷.

مارون عبود اخلاق فاضله را ضامن بنیاد جامعه و ملاک زندگی ما می‌داند که بنیادهای جامعه بر آن استوار است. وی به عنوان یک معلم، دیگر معلمین را مورد خطاب قرار می‌دهد و از آن‌ها می‌خواهد که به حضرت عیسی (ع) تأسی کنند و الگو بگیرند و صاحب اخلاق حسنه شوند تا اینکه به مسیح تقرب جویند:

«بر معلم واجب است فراموش نکند خداوند حضرت مسیح را «ای معلم» مورد خطاب قرار داده است. اگر فردی متخلق به اخلاق فاضله شود، به معلم الهی (عیسی مسیح) تقرب جسته است.»^۱ برجسته‌ترین نقطه نظرات مصطفی منفلوطی در مسئله اخلاق، مسئله آموزش آموزه‌های اخلاقی توسط علما، معلمین و کسانی است که می‌خواهند فضیلت را به مردم بیاموزند. حال برای کسانی که می‌خواهند اخلاق مردم را پالایش دهند، شرایطی قائل است که در مقاله «الشرف» ذکر نموده است.^۲

عبدالحسین محسنی قر

مردادماه ۱۳۹۶

۱. عبود، مارون، مجموعهات کامله، ج ۳، دار مارون عبود، القاهرة، ۱۹۸۰م، ص ۲۱.

۲. منفلوطی، مصطفی لطفی، النظرات، شرکه مصریه العالمیه، النشر، بیروت، ۱۹۹۱، ص ۱۰۲.